

Υ/Ε15 Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικών επαγγελματιών

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υ/Ε15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικών επαγγελματιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιτυχής ολοκλήρωση των 9 μαθημάτων των τριών πρώτων εξαμήνων		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Ανακοινώνεται πριν την έναρξη του εξαμήνου		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αφορούν στις βασικές διαστάσεις ενδυνάμωσης εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικών επαγγελματιών.

Σε επίπεδο γνώσεων οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν βασικές έννοιες, όπως: Εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης (ΕΑΕ), ειδικός/ή επαγγελματίας, ενδυνάμωση.
- Να εμπεδώσουν τη βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών.
- Να εντρυφήσουν στον πολυδιάστατο ρόλο του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ.
- Να κατανοούν τις προκλήσεις, ανάγκες και δυσκολίες εργαζομένων στην ΕΑΕ (εκπαιδευτικών και ειδικών επαγγελματιών).
- Να εξοικειωθούν με την ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών ΕΑΕ και των ειδικών επαγγελματιών σε θεωρητικό/ερευνητικό, αλλά και πρακτικό επίπεδο.
- Να εμβαθύνουν στις πρακτικές υψηλής αποτελεσματικότητας εργαζομένων στην ΕΑΕ: Συνεργασία, Διδασκαλία, Κοινωνική/συναισθηματική συμπεριφορά και Αξιολόγηση.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- Να διερευνούν και να αναλύουν κριτικά τα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά που αφορούν στην ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών.
- Να αναλύουν και να ερμηνεύουν τον πολυδιάστατο ρόλο του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ.
- Να στηρίζουν τις αντιλήψεις και τις θεωρίες που υιοθετούν σε τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις την ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών.
- Να υποστηρίζουν και να αναδεικνύουν την αναγκαιότητα ενός αποτελεσματικού εκπαιδευτικού ΕΑΕ και ειδικού επαγγελματία, που εργάζονται σε ένα ανοικτό σε όλους/ες ενταξιακό και συμπεριληπτικό σχολείο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Λήψη αποφάσεων

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	.....
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Άλλες...
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	.....

Οι γενικές ικανότητες που πρέπει να αποκτήσει ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια και στις οποίες αποσκοπεί το μάθημα είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση (ΕΑΕ) αποτελεί μία πρόκληση του σύγχρονου εκπαιδευτικού κόσμου και ταυτόχρονα, συνιστά έναν ιδιαίτερα σημαντικό διεπιστημονικό κλάδο της παιδαγωγικής επιστήμης. Ένας από τους βασικούς παράγοντες εξέλιξης και ανάπτυξης της ΕΑΕ είναι ο/η εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής. Σήμερα, ο/η εκπαιδευτικός ΕΑΕ αναλαμβάνει τον ρόλο ενός πολυδύναμου παιδαγωγού με διεπιστημονική κατάρτιση, που αναδέχεται συνεχώς νέους ρόλους: Διδάσκει, αξιολογεί, σχεδιάζει προγράμματα, πληροφορεί και παρέχει συμβουλευτική σε μαθητές/τριες, γονείς, συναδέλφους/ισσες και φορείς. Ο πολυδιάστατος ρόλος του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ τον/την θέτει αυτόματα σε μια διαδικασία συνεχούς εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και αναζήτησης ευκαιριών με στόχο αφενός την όσο το δυνατόν συνεπή ενημέρωσή του/της στις τελευταίες εξελίξεις στον χώρο της ΕΑΕ, και αφετέρου, τη δυνατότητα της αποτελεσματικότητάς του/της στις συνεχείς προκλήσεις, που έχει το επάγγελμά του/της. Σημαντικοί συνεργάτες/ιδες των εκπαιδευτικών ΕΑΕ είναι οι ειδικοί επαγγελματίες.

Η παράδοση πραγματεύεται τις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές που αναδεικνύονται στο έργο των εκπαιδευτικών ΕΑΕ και των ειδικών επαγγελματιών, τις προκλήσεις που συναντούν συνεχώς, καθώς και βασικές αρχές ενδυνάμωσής τους, ώστε να είναι αποτελεσματικοί/ες σε ένα σύγχρονο και λειτουργικό σχολείο ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Ειδικότερα, εξετάζονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Εισαγωγή στο μάθημα και στις βασικές έννοιες του μαθήματος μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων
2. Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών
3. Ο πολλαπλός ρόλος του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ
4. Καθήκοντα και αρμοδιότητες του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ
5. Καθήκοντα και αρμοδιότητες των ειδικών επαγγελματιών στην ΕΑΕ
6. Προκλήσεις, ανάγκες και δυσκολίες εκπαιδευτικών ΕΑΕ και εργαζομένων στην ΕΑΕ
7. Πρακτικές υψηλής αποτελεσματικότητας εργαζομένων στην ΕΑΕ: Συνεργασία, Διδασκαλία, Κοινωνική/συναισθηματική συμπεριφορά και Αξιολόγηση
8. Soft skills εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών
9. Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών: Βασικές αρχές και προτάσεις
10. Μελέτες περίπτωσης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Συγχρονική εξ αποστάσεως (75%) Ασύγχρονη εξ αποστάσεως (25%)														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>100</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>40</td></tr><tr><td>Πραγματοποίηση δραστηριοτήτων διδακτικών ενοτήτων</td><td>40</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασιών</td><td>90</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>300</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Αυτοτελής μελέτη	100	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Πραγματοποίηση δραστηριοτήτων διδακτικών ενοτήτων	40	Συγγραφή εργασιών	90	Σύνολο Μαθήματος	300
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
	Διαλέξεις	30													
	Αυτοτελής μελέτη	100													
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40													
	Πραγματοποίηση δραστηριοτήτων διδακτικών ενοτήτων	40													
	Συγγραφή εργασιών	90													
Σύνολο Μαθήματος	300														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών βασίζεται στην παράδοση γραπτής εργασίας και στην υλοποίηση δύο (02) δραστηριοτήτων. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητά, και είναι προσβάσιμα στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες. Είναι αναρτημένα στο moodle από την αρχή του εξαμήνου.														

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Σημειώσεις της διδάσκουσας αναρτημένες στο Moodle.
- Hallahan, D. Kauffman, J., & Pullen, P. (2022). *Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες. Εισαγωγή στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση* (Α. Τσιμπιδάκη, Κ. Αντζακας, Τ. Μαυροπολιάς, Σ. Γκιαούρη & Ε. Τραγουλιά, Επιμ., & Α. Γρίβα, Μτφ.). Gutenberg.
- Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Αυτοέκδοση.
- Στασινός, Δ. (2016). *Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Παπαζήση.
- Tsididaki, A., Kogiarni, A., Flagkou, A., Vagianou, V., & Trecha, S. (2020). Introducing teacher training for special and inclusive education in Cyprus, Germany, Great Britain, Greece, and Italy. *Journal of Education and Human Development*, 9(2), 91-103. <https://doi.org-10.15640/jehd.v9n2a10>
- Τσιμπιδάκη, Α. (2020). Εκπαίδευση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής: Κυριότερες τάσεις και προοπτικές. Στο Λ. Σοφός, Μ. Δάρα, Α. Τσιμπιδάκη, Μ. Κλαδάκη, & Α. Κώστας (Επιμ.), *Παιδαγωγικά τμήματα και το μέλλον τους. Εκπαίδευση εκπαιδευτικών: Προκλήσεις και προοπτικές σε έναν κόσμο που αλλάζει* (σσ. 209-222). Γρηγόρης.
- Τσιμπιδάκη, Α. (2020). Εξειδίκευση και επαγγελματική ικανοποίηση ειδικών εκπαιδευτικών. Στο Κασιμάτη & Θ. Παπαγεωργίου (Επιμ.), *Επαγγελματική Εξέλιξη & Ανάπτυξη του Τεχνολόγου Εκπαιδευτικού. Πρακτικά του 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου Συλλόγου ΕΠ της ΑΣΠΑΙΤΕ* (σσ. 217-223). ΑΣΠΑΙΤΕ.
- Τσιμπιδάκη, Α. (2019). Εκπαίδευση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής: Το παράδειγμα της Ελλάδας και της Ιταλίας. Στο Γ. Νικολάου, Σ. Τσεσμελή, Κ. Μαλαφάντης & Ι. Δημάκος (Επιμ.) *Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σε ένα σύνθετο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Πρακτικά του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος 2018* (τόμ. β', σσ. 122-129). Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος - Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Τσιμπιδάκη, Α. (2016). Επικοινωνία γονέων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και εργαζομένων στην ειδική αγωγή. *Παιδαγωγικά Ρεύματα στο Αιγαίο*, 9-10, 77-89.
- Τσιμπιδάκη, Α. (2013). Παιδί με ειδικές ανάγκες, οικογένεια και σχολείο: Μία σχέση σε αλληλεπίδραση (2η έκδ.). Παπαζήσης
- Τσιμπιδάκη, Α. (2013). Ο ειδικός παιδαγωγός στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο. Στο Γ. Κόκκινος, & Μ. Μοσκοφόγλου-Χιονίδου (Επιμ.), *Επιστήμες της εκπαίδευσης: Από την ασθενή ταξινόμηση της παιδαγωγικής στη διεπιστημονικότητα και στον επιστημονικό υβριδισμό. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου* (σσ. 397-413). Ταξιδευτής.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Research in Developmental Disabilities, <https://www.journals.elsevier.com/research-in-developmental-disabilities>
- Disability and Rehabilitation, <http://www.tandfonline.com/loi/idre20>
- The Journal of Special Education, <http://journals.sagepub.com/home/sed>
- British Journal of Special Education, [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1467-8578](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1467-8578)
- Journal of Research in Special Educational Needs, [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1471-3802](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1471-3802)
- European Journal of Special Needs Education, <http://www.tandfonline.com/toc/rejs20/current>
- Journal of Special Education Research, <https://www.jstage.jst.go.jp/browse/specialeducation/>
- European Journal of Special Education Research, <http://oapub.org/edu/index.php/ejse>